

II INTERNATIONAL MUSTAFA V. KOÇ UNDERWATER ARCHAEOLOGY SYMPOSIUM

18-19 JUNE 2026
ANAMED Auditorium

YENİKAPI 35:
A Time Capsule of
Late Antique Seafaring

II. ULUSLARARASI MUSTAFA V. KOÇ SUALTI ARKEOLOJİSİ SEMPOZYUMU

II INTERNATIONAL MUSTAFA V. KOÇ UNDERWATER ARCHAEOLOGY SYMPOSIUM

DESTİNY OF AE2 KİTABININ TANITIM TOPLANTISI

DESTINY OF AE2 AN AUSTRALIAN SUBMARINE IN THE SEA OF MARMARA, TÜRKİYE

EDITORS: BAYRAM ÖZTÜRK & KEREM UNAL

Destiny

Marmara'nın
Bir Avustra

TINA
Bülten 2026 - I

TINA

Bülten 2026 - I

TÜRKİYE SUALTI ARKEOLOJİSİ VAKFI'NIN SÜRELİ YAYINIDIR

SAHİBİ

TINA Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı

İMTİYAZ SAHİBİ

Hüsnü Oğuz Aydemir

Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı'nın izni olmadan, hiçbir bölüm kopya edilemez. Alıntı yapılması durumunda referans gösterilmelidir.

YÖNETİM

Hüsnü Oğuz Aydemir (Başkan)

ÜYELER

Kenan Yılmaz

Jeff Hakko

Metin Ataç

Caroline N.Koç

Sidar Duman

Cengiz Sönmez

T.C. Kültür ve Turizm Bakanı

VAKIF GENEL SEKRETERİ

Ay Sanem Yükselsoy Tekcan

TINA

ADRES: Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı
Koç Üniversitesi, Anadolu Medeniyetleri
Araştırma Merkezi, İstiklal Caddesi No:181
34430 Beyoğlu / İstanbul

TELEFON: +90 212 393 61 30

FAX: +90 212 393 61 40

WEB: www.tinaturk.org

Sempozyum

II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu

Sualtı arkeolojisi alanında dünyanın önde gelen bilim insanları, 18-19 Haziran tarihlerinde II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu için İstanbul'da bir araya geldi.

TINA Vakfı Başkanı H. Oğuz Aydemir.

TINA Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı'nın kurucularından merhum Mustafa V. Koç adına ilk kez 2023 yılında düzenlenen Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu'nun ikincisi, 18-19 Haziran 2026 tarihlerinde Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nin (ANAMED) İstiklal Caddesi'ndeki binasında gerçekleştirildi. TINA Vakfı Kurucu Üyesi ve Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Caroline N. Koç'un destekleriyle düzenlenen II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu, dünyanın farklı coğrafyalarında çalışmaları yürüten bilim insanlarını İstanbul'da

bir araya getirdi. Sempozyum kapsamında 20 bilimsel bildiri sunuldu.

Farklı disiplin ve çalışma alanlarından 30 bilim insanı tarafından hazırlanan 20 bildirinin sunulduğu sempozyumun açılış konuşmalarını TINA Vakfı Başkanı H. Oğuz Aydemir ile 22. Deniz Kuvvetleri Komutanı, Emekli Oramiral ve TINA Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi M. Metin Ataç gerçekleştirdi. Organizasyon Komitesi'nde H. Oğuz Aydemir, Metin Ataç, Caroline N. Koç, Jeff Hakko, Kenan Yılmaz, Tuba Ekmekçi Littlefield ve Işıl Kocabaş yer alırken; Bilim Komitesi E. Oramiral Metin Ataç, Prof. Dr. Ufuk

Kocabaş, Prof. Dr. Kaan Şenol, Prof. Dr. Mustafa Şahin ve Prof. Dr. Harun Özdaş'tan oluştu.

Sempozyumun davetli ana konuşmacısı İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ufuk Kocabaş oldu. Uzun yıllardır Yenikapı batıkları üzerine çalışan ve bu alanda önemli bilimsel yayınlara imza atan Kocabaş, "A Time Capsule from Late Antiquity: The Yenikapı 35 Shipwreck" (Geç Antik Çağ'dan Bir Zaman Kapsülü: Yenikapı 35 Batığı) başlıklı konuşmasında MS 5. yüzyıla tarihlenen Yenikapı 35 batığını ele aldı. Kocabaş, batığın gemi inşa özelliklerinin yanı sıra amphoralar, gemi donanımları ve diğer arkeolojik buluntular üzerinden Erken Theodosius Limanı'ndaki ticaret, gemicilik uygulamaları ve teknolojik değişime ilişkin değerlendirmelerini paylaştı. İyi korunmuş yapısıyla Yenikapı 35'in Geç Antik Çağ gemi inşa geleneğinin anlaşılmasında taşıdığı önemi ortaya koyan sunum, sempozyuma katılan yerli ve yabancı bilim insanları, araştırmacılar ve öğrenciler tarafından ilgiyle takip edildi. Sempozyum boyunca arkeolojik kazılarda ele geçen buluntulardan kazı ve koruma tekniklerine, sualtı kültür mirasının

Sempozyum Posterı.

Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nde (ANAMED) gerçekleştirilen sempozyumdan bir kare.

araştırılmasından tarihî gemilerin yeniden inşa çalışmalarına kadar geniş bir konu yelpazesinde bildiriler sunuldu. Sempozyumun bilimsel açıdan öne çıkan yönlerinden biri ise bildirilerin ardından gerçekleştirilen soru-cevap ve tartışma oturumları oldu. Japonya, ABD, İspanya, İngiltere, Malezya, Norveç,

Yunanistan, Rusya, İtalya, Danimarka, Ukrayna, Fransa, Hırvatistan ve Bulgaristan'dan gelen araştırmacıların yanı sıra Türkiye'de sualtı arkeolojisi alanında çalışan bilim insanlarının katıldığı sempozyum, farklı coğrafyaları, dönemleri ve araştırma konularını aynı bilimsel platformda buluşturdu.

Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nde (ANAMED) gerçekleştirilen sempozyumdan bir kare.

22. Deniz Kuvvetleri Komutanı, Emekli Oramiral ve TINA Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi M. Metin Ataç, sempozyumun açılış konuşmasını gerçekleştirdi.

Her bildirinin ardından gerçekleştirilen tartışma bölümleri, araştırmacıların farklı yaklaşımları değerlendirmelerine, karşılıklı görüş alışverişinde bulunmalarına ve yeni araştırma soruları üzerinde düşünmelerine olanak sağladı. Böylece sempozyum, yalnızca araştırma sonuçlarının sunulduğu bir etkinlik olmanın ötesine geçerek farklı ülkelerden ve disiplinlerden bilim insanları arasında doğrudan bilimsel iletişimin kurulduğu bir tartışma ve bilgi paylaşımı platformuna dönüştü. Sualtı arkeolojisinin önemli isimlerinden Eric Rieth de sempozyumun bu yönüne dikkat çekerek, “Bu sempozyumun en önemli başarılarından biri, tüm uzmanların bir araya gelerek bilimsel bir tartışma zemini bulmalarıdır.” sözleriyle toplantının bilimsel etkileşim açısından taşıdığı önemi vurguladı. Türkiye’nin çeşitli üniversitelerinden arkeoloji ve tarih öğrencilerinin de takip ettiği sempozyum, genç araştırmacıların sualtı arkeolojisindeki

güncel çalışmalar, yöntemler ve tartışmalarla doğrudan buluşmasına imkân sağladı. Sempozyumda sunulan çalışmaların bir araya getirileceği bilimsel yayınlara, toplantıda paylaşılan bilgi ve araştırma sonuçlarının daha geniş bir bilimsel çevreye ulaştırılması amaçlanıyor.

Dünyada sualtı ve denizcilik arkeolojisine odaklanan uluslararası bilimsel toplantıların sınırlı sayıda olduğu düşünüldüğünde, Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu’nun düzenli olarak sürdürülmesi ayrı bir önem taşıyor. Farklı ülkelerden bilim insanlarını Türkiye’de bir araya getiren sempozyum, uluslararası bilimsel iş birliklerinin geliştirilmesine katkı sağlarken, Türkiye’nin sualtı arkeolojisi alanındaki bilimsel birikiminin uluslararası düzeyde paylaşılmasına ve bu alandaki konumunun güçlendirilmesine katkı sağlayan önemli bir bilimsel platform olma yolunda ilerliyor.

Kroum Batchvarov, Georgios koutsouflakis, Harun Özdaş ve Jeff Hakko.

Prof. Dr. Kroum Batchvarov ve TINA VAKfı Başkan Yardımcısı Kenan Yılmaz.

TINA Vakfı Kurucu Üyesi ve Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Caroline N. Koç açılışta konuklara bir video mesajla seslendi.

Prof. Dr. Ufuk Kocabaş.

Oseberg Viking Mirası Vakfı'ndan Jan Vogt Knutsen.

Sempozyumun ardından, son gün Beşiktaş'taki İstanbul Deniz Müzesi ziyaret edildi.

Sempozyum için dünyanın farklı yerlerinden bir araya gelen uzmanlar Prof. Dr. Cemal Pulak'tan Osmanlı kadırgasını dinledi.

Vakıf Başkan Yardımcısı Kenan Yılmaz ve Yönetim Kurulu üyemiz Jeff Hakkı sempozyuma katılan konuklarla bir arada.

II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu'nun kapanışından bir kare.

Türkiye'nin Sualtı Kültür Mirasından Kareler

II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu kapsamında Türkiye'nin Sualtı Kültür mirasına dair 10 fotoğraflık bir seçki dünyanın farklı ülkelerinden gelen konuklar ve sempozyuma katılanlar tarafından ilgiyle incelendi.

Sempozyumun gerçekleştirildiği Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nde (ANAMED), "Türkiye'nin Sualtı Kültür Mirasından Kareler" başlıklı bir fotoğraf seçkisi de katılımcılarla buluştu. Türkiye kıyılarında gerçekleştirilen sualtı arkeolojisi araştırmalarından seçilen kareler aracılığıyla, yerli ve yabancı bilim insanları ile katılımcılara ülkemizin zengin sualtı kültür mirasından örnekler sunuldu.

Anadolu kıyıları, farklı dönemlere tarihlenen çok sayıdaki batık ve sualtı arkeolojik buluntusuyla denizcilik tarihinin araştırılması açısından dünyanın önemli coğrafyalarından biridir. Bu kıyılarda gerçekleştirilen çalışmalar sayesinde gemi formlarından

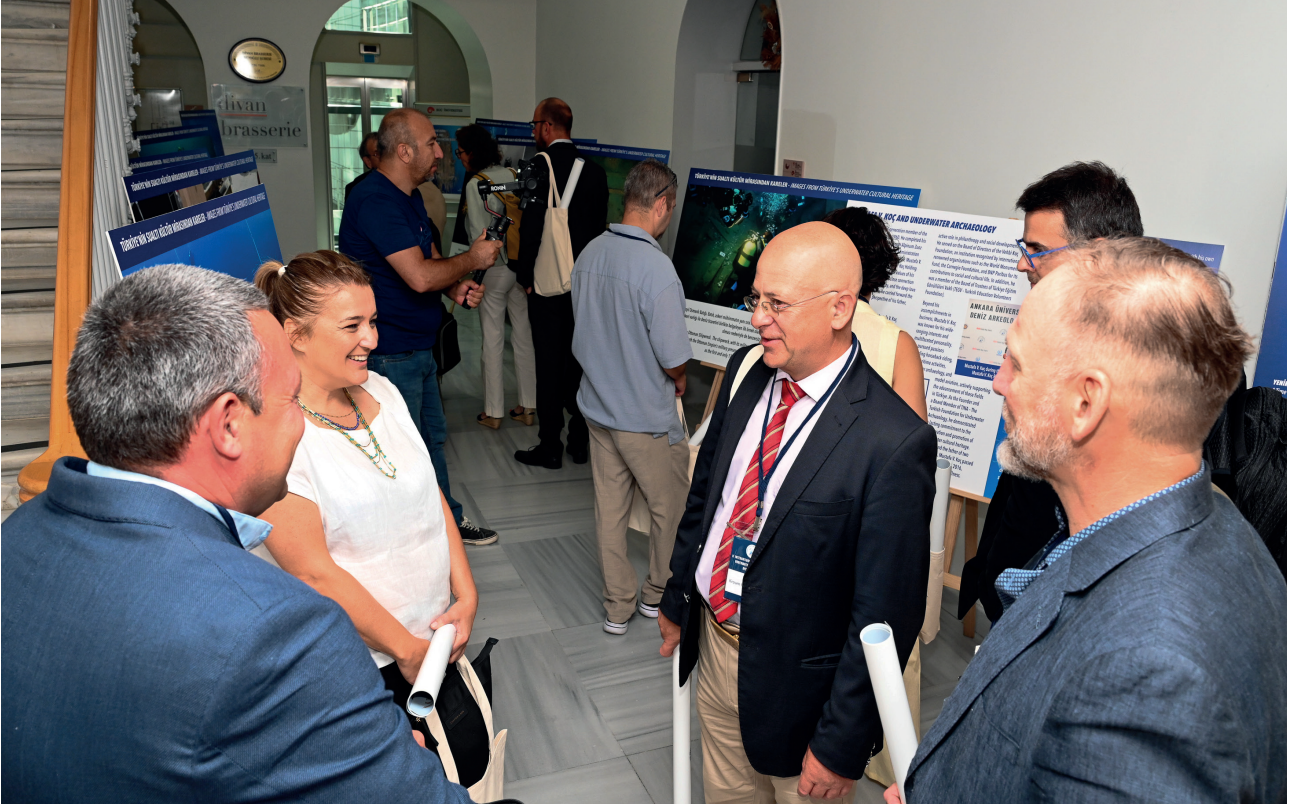
yapım tekniklerine, deniz ticaretinden taşınan yüklere ve denizcilik teknolojilerine kadar pek çok konuda önemli verilere ulaşılmaktadır. Farklı dönemlere ait batıklardan elde edilen bu bilgiler, gemi inşa geleneklerinin ve denizcilik teknolojilerinin yüzyıllar içerisindeki değişiminin izlenmesine olanak sağlarken, denizcilik tarihindeki önemli bilgi boşluklarının doldurulmasına da katkıda bulunmaktadır. Sualtı arkeolojisi açısından böylesine özel bir coğrafyaya sahip olan Anadolu kıyıları, bu kez yeni bir batık keşfi ya da sualtı kazısından çıkarılan buluntularla değil; bu alanda çalışan bilim insanlarını bir araya getiren uluslararası bir sempozyumla bilim dünyasına sesini duyurdu. Sualtı arkeolojisinin kalbi iki gün boyunca İstanbul'da attı.

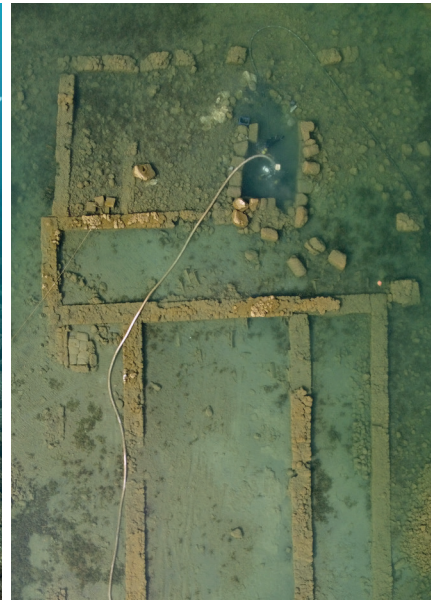
Türkiye'nin sualtı kültür mirasından fotoğraflar sempozyum açılışında yoğun ilgi gördü.

TINA Vakfı kurucularından rahmetli Mustafa V. Koç.

Sempzyuma gelen yerli ve yabancı misafirlerimiz ülkemizin sualtı kültür mirasından kareleri inceleme fırsatı buldular.

Sualtı Kültür mirasından kareler: 1960'lı yıllardan bir süngerci, Tekmezar Burnu batısından bir kare ve İznik Gölü'ndeki bazilikanın hava fotoğrafı.

Yönetim Kurulu Toplantısı

TINA Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı Yönetim Kurulu 19 Ocak 2026'da İstanbul'da toplandı.

Yönetim Kurulumuz, 2026 yılının ilk toplantısını 19 Ocak 2026 tarihinde Nakkaştepe'deki Koç Holding binasında gerçekleştirdi. Toplantıda, başta 2026 yılı içinde gerçekleştirilecek II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu olmak üzere, Dokuz Eylül Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi tarafından yürütülen bilimsel araştırmalara sağlanacak destekler görüşüldü. Ayrıca Urla Denizcilik Merkezi Projesi'ndeki son gelişmeler ele alındı.

Toplantı kapsamında, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü'nden Doç Dr. Evren Türkmenoğlu, Tekmezar Burnu Batıkları Arkeolojik Sualtı Araştırması hakkında ayrıntılı bir sunum gerçekleştirdi.

Doç Dr. Evren Türkmenoğlu,
Tekmezar Burnu Batıkları Arkeolojik Sualtı
Araştırması hakkında bilgiler sundu.

Metin Ataç, Oğuz Aydemir, Kenan Yılmaz, Cengiz Sönmez.

Yönetim Kurulu Toplantısı

Yönetim Kurulumuz, 2026 yılının ikinci toplantısını 14 Nisan 2026 tarihinde Nakkaştepe'deki Koç Holding binasında gerçekleştirdi. Toplantının önemli gündem maddelerinden biri, uzun yıllardır üzerinde titizlikle çalışmalar yürüttüğümüz AE2 denizaltısı oldu.

Sanem Yükselsoy, Didem Kurtoğlu Şahin, Kenan Yılmaz, Metin Ataç, Ufuk Kocabaş, Oğuz Aydemir, Bayram Öztürk.

Avustralya Kraliyet Donanması'na ait E sınıfı bir denizaltı olan HMAS AE2, Birleşik Krallık'ta inşa edilerek 1914 yılında Avustralya donanmasında hizmete girdi. Çanakkale Savaşı sırasında, 25 Nisan 1915'te Çanakkale Boğazı'nı geçerek Marmara Denizi'ne ulaşmayı başaran ilk Müttefik denizaltısı oldu. 30 Nisan 1915'te Osmanlı torpido botu Sultanhisar ile girdiği çatışmanın ardından batırıldı. Bugün Marmara Denizi'nde Karaburun açıklarında bulunan batık, Türkiye'nin sualtı kültür mirasının önemli parçalarından biridir.

TINA Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı ile Türk Deniz Araştırmaları Vakfı'nın (TÜDAV) ortak projesi kapsamında hazırlanan *Destiny of AE2: An Australian Submarine in the Sea of Marmara*, Türkiye başlıklı kitap, toplantının öncelikli gündem maddeleri arasında yer aldı. Alanında uzman araştırmacılar tarafından hazırlanan 12 makaleden oluşan İngilizce kitap, AE2 üzerine uzun yıllardır sürdürülen araştırmaların önemli sonuçlarından biri olarak bilim dünyasına sunuldu.

Toplantıya katılan TÜDAV Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk ile iki vakfın iş birliği içinde gerçekleştirebileceği yeni projeler ve çalışmalar üzerine görüş alışverişinde bulunuldu. Ayrıca 15 Nisan 2026 tarihinde Beşiktaş'taki İstanbul Deniz Müzesi'nde gerçekleştirilecek AE2 kitabının tanıtım etkinliğine ilişkin hazırlıklar ve programın ayrıntıları değerlendirildi.

Toplantının bir diğer konuğu İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ufuk Kocabaş oldu. Görüşmede özellikle II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu üzerine değerlendirmelerde bulunuldu. Sempozyumun davetli ana konuşmacısı olan Prof. Dr. Kocabaş, Geç Antik Çağ'dan Bir Zaman Kapsülü: Yenikapı 35 Batığı başlıklı konuşmasının içeriği ve Yenikapı 35 batığı üzerine yürütülen çalışmalar hakkında Yönetim Kurulumuza bilgi verdi.

Toplantıda ayrıca 18-19 Haziran 2026 tarihlerinde gerçekleştirilecek II. Uluslararası Mustafa V. Koç Sualtı Arkeolojisi Sempozyumu için yürütülen hazırlıkların son durumu ele alındı; program, katılımcılar ve organizasyona ilişkin ayrıntılar değerlendirilerek görüş ve öneriler paylaşıldı.

Metin Ataç ve Prof. Dr. Ufuk Kocabaş.

Oğuz Aydemir ve Prof. Dr. Bayram Öztürk.

Kitap Tanıtım Toplantısı: Destiny of AE2: An Australian Submarine in the Sea of Marmara, Türkiye

TINA Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı ve Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) iş birliğiyle yayımlanan *Destiny of AE2: An Australian Submarine in the Sea of Marmara, Türkiye* kitabının tanıtım toplantısı, 15 Nisan 2026'da İstanbul Beşiktaş'taki Deniz Müzesi'nde gerçekleştirildi.

İki vakfın uzun süredir üzerinde çalıştığı kitapta; başta AE2 denizaltısını tespit eden araştırmacı Selçuk Kolay olmak üzere Mark N. Spencer, Tim Smith, Akın Savaş Toklu, Vecihi John Başarın, Alaettin Sevim, Vedat Ediger, Peter Briggs, Kerem Ünal, Hüsne Altıok ve Bayram Öztürk tarafından kaleme alınan bölümler ile TINA Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı tarafından hazırlanan bir bölüm yer aldı.

İstanbul Deniz Müzesi'nde gerçekleştirilen tanıtım etkinliği; Türk ve Avustralyalı deniz tarihçilerini, diplomatları, deniz subaylarını ve denizcilik tarihine ilgi duyanları bir araya getirdi. Etkinlikte TINA Vakfı Başkanı Oğuz Aydemir, TÜDAV Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, 22. Deniz Kuvvetleri Komutanı Emekli Oramiral ve TINA Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Metin Ataç ile Avustralya İstanbul Başkonsolosu Tony Huber konuşma yaptı.

TINA Vakfı Başkanı Oğuz Aydemir açılış konuşmasını gerçekleştirdi.

Kitap tanıtım toplantısı Deniz Müzesi konferans salonunda yüksek katılımı ile gerçekleşti.

AE2 Anma Vakfı eski Başkanı Avustralyalı Emekli Amiral Peter Briggs ise etkinliğe çevrimiçi olarak katıldı.

Vakıf Başkanımız Oğuz Aydemir, “73 metre derinlikte yatan denizaltı Birinci Dünya Savaşı’nın en önemli tarihsel değerlerinden biri olarak bütünlüğünü koruyor. Çıkarılması için yıllar önce 100 milyon dolar gibi yüksek bir bütçe gerekiyordu. Avustralya’nın ulus bilincinde önemli yeri olan bu gemiyi korumalı ve gelecek kuşaklara anlatmalıyız” dedi. 22. Deniz Kuvvetleri Komutanı, Emekli Oramiral ve TINA Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Metin Ataç ise yaptığı konuşmada Türk Deniz Kuvvetleri’nin tarihsel süreçteki koruyucu rolüne ve sualtı arkeolojisine verilen stratejik öneme dikkat çekti. TÜDAV Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, AE2’nin yalnızca bir savaş batığı değil, aynı zamanda Marmara Denizi’nin önemli sualtı kültür mirası değerlerinden biri olduğunu vurguladı.

Etkinliğe Avustralya adına iki önemli isim de katıldı. Avustralya İstanbul

Başkonsolosu Tony Huber, iki ülke arasındaki “Anzak Ruhu”nun barışçıl bir iş birliğine dönüşmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi. AE2 Anma Vakfı eski Başkanı Avustralyalı Emekli Amiral Peter Briggs ise çevrimiçi olarak katıldığı etkinlikte AE2’nin teknik kapasitesi ve Çanakkale Boğazı’nı geçiş süreci üzerine ayrıntılı bilgiler paylaştı.

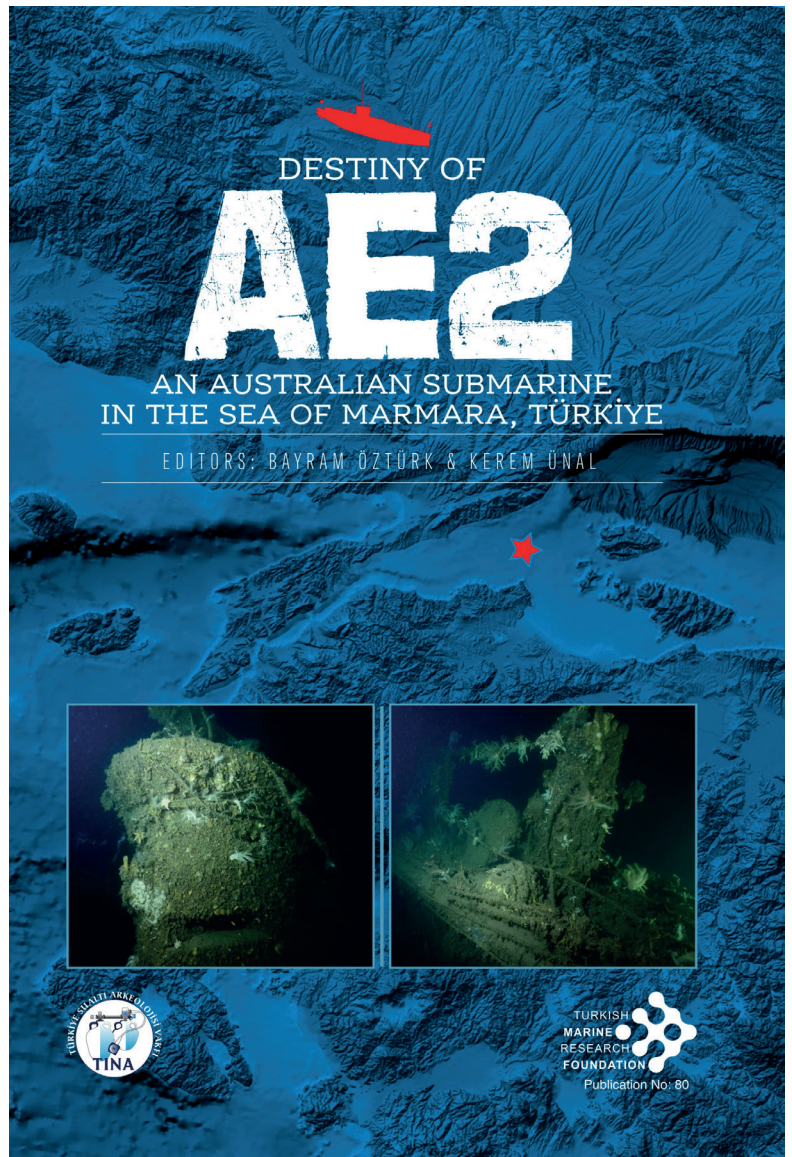
Geniş bir katılımı ile gerçekleştirilen etkinlikte denizcilik tarihi, sualtı arkeolojisi, hukuk ve kültürel miras gibi önemli başlıklar ele alındı. TINA Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı olarak uzun yıllardır sürdürdüğümüz AE2 denizaltısına yönelik çalışmaların son halkası olan bu yayının okuyucuyla buluşması, ülkemizin sualtı kültürel mirasının korunması, tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılması açısından büyük önem taşıyor. TINA Vakfı olarak, *Destiny of AE2* kitabını yalnızca ortak tarihsel mirasımıza ışık tutan bilimsel bir çalışma olarak değil, aynı zamanda Türkiye ile Avustralya arasında kurulan dostluk ve iş birliğinin önemli bir göstergesi olarak görüyoruz.

KİTAP:

Destiny of AE2 - An Australian Submarine in the Sea of Marmara, Türkiye

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) iş birliğiyle yayımlanan *Destiny of AE2: An Australian Submarine in the Sea of Marmara, Türkiye* kitabı, Çanakkale Savaşı sırasında Henry Stoker komutasındaki Avustralya denizaltısı AE2'nin Çanakkale Boğazı'nı geçerek Marmara Denizi'ne ulaşmasını, Ali Rıza Bey komutasındaki Osmanlı torpido botu Sultanhisar ile karşılaşmasını, teslimiyetinin ardından mürettebatı tarafından batırılmasını ve günümüzde batığın korunmasına yönelik çalışmaları ele almaktadır.

Eserde; AE2 batığının keşfi ve üzerinde gerçekleştirilen dalışlar, denizaltının teknik özellikleri, AE2 ve Sultanhisar ile komutanlarının hikâyeleri, batığın korunmasına yönelik çalışmaların yanı sıra sualtı arkeolojisi, deniz harp tarihi, oşinografi ve uluslararası hukuk açısından batığın statüsü gibi farklı disiplinleri bir araya getiren konular yer almaktadır.

Destiny of AE2:
An Australian Submarine
in the Sea of Marmara, Türkiye

Since 1999

www.tinaturk.org